

Franse Alpen Zuid

Vertaling	Michèle Schedler, Eef Gratama, Renneke Hellemans
Eindredactie	Karin Evers
Opmaak	Jan Bos, Asterisk*, Amsterdam
Omslagfoto	Shutterstock – Andrzej Gibasiewicz
Oorspronkelijke titel	Alpes du Sud
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Uitgevers	Anne Teffo (Michelin, Parijs) Lieven Defour (Lannoo, Tielt)
Eindredactie	Jean-Louis Gallo, Sandrine Favre
Redactie	Michel Doussot, Serge Guillot, Fabien Spillmann
Grafisch ontwerp	Christelle Le Déan
Omslagontwerp	Keppie&Keppie, Varsenare
Cartografie	Stéphane Anton, Michèle Cana, Constantin Cristian, Cristina Ferecatu, Leonard Pandrea, Mirela Spita, Severin Vlad
Met dank aan	Didier Broussard, Marie-Françoise Sabellico, René Borel (CDT 05), Maria Gaspar

© Michelin, Nederlandse tekst Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2014

© Cartografie: Michelin

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internet-adressen) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld.

Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres

De Groene Reisgids
Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt
degroenereisgids@lannoo.be

De Groene Reisgids
Uitgeverij Terra Lannoo bv
Papiermolen 14-24
NL-3994 DK Houten
degroenereisgids@terralannoo.nl

www.lannoo.com

D/2014/45/301 - NUR 512
ISBN 978 94 014 1172 1

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De regio's in deze gids:

(zie de kaart aan de binnenzijde van het omslag)

1	Briançon en de Briançonnais	blz. 85
2	Het Pays des Écrins, Champsaur en Valgaudemar	blz. 123
3	De Queyras	blz. 153
4	Het Lac de Serre-Ponçon, de Gapençais en de Dévoluy	blz. 191
5	Het dal van de Ubaye	blz. 221
6	De Diois, de Buëch en de Baronnies	blz. 241
7	De Haute Provence en de Voor-Alpen van Digne	blz. 277
8	De Verdon	blz. 329
9	De Alpen van de Mercantour	blz. 381

Franse Alpen Zuid

Hautes-Alpes, Alpes-de-Haute-Provence

Inhoud

1/ DE REIS VOORBEREIDEN

NAAR DE ZUIDELIJKE FRANSE ALPEN

Met de auto	10
Met de trein	10
Met het vliegtuig	11

VOOR HET VERTREK

Het weer	12
Nuttige adressen	12
Overnachten	14
Uit eten	15

WAT IS ER TE DOEN?

Rubrieken in alfabetische volgorde	17
---	----

MET HET GEZIN

Tabel met activiteiten	31
------------------------------	----

MEMO

Evenementen	32
Leestips	34

2/ DE ZUIDELIJKE FRANSE ALPEN ONDER DE LOEP

NATUUR

Landschap	38
Fauna en flora	42

DE ZUIDELIJKE ALPEN VANDAAG

Economische activiteiten	48
Kunstnijverheid	49
Traditie en folklore	52
Streekproducten	55
Gastronomie	58

GESCHIEDENIS

Historische feiten	60
Beroemde personen uit de streek	64

KUNST EN CULTUUR

Versterkte Alpen	66
Kerken en priorijen	67
Kapellen met fresco's	68
Traditionele huizen	70
Hooggelegen bergdorpen	73
ABC van de architectuur	74
Literatuur, het geheugen van de streek	80

3/ STEDEN EN BEZIENSWAARDIGHEDEN

1 BRIANÇON EN DE BRIANÇONNAIS

Briançon	88
De Briançonnais	98
Serre-Chevalier Vallée	102
De Col du Lautaret	108
La Grave	110
Montgenèvre	114
De Vallée de la Clarée	117

2 HET PAYS DES ÉCRINS, CHAMPSAUR EN VALGAUDEMAR

L'Argentière-la-Bessée	126
Het dal van Vallouise	129
Puy-Saint-Vincent	134
De Vallée de Freissinières	136
Het dal van Champsaur	138
Orcières-Merlette	145
Het dal van Valgaudemar	147

3 DE QUEYRAS

Het Parc Naturel Régional du Queyras.....	156
Guillestre	165
Mont-Dauphin.....	169
Ceillac	173
Château-Queyras	175
Saint-Véran	178
Abriès.....	182
Vars.....	185

**4 HET LAC DE SERRE-PONÇON,
GAPENÇAIS EN DE DÉVOLUY**

Het Lac de Serre-Ponçon	194
Embrun	202
Gap	207
De Route Napoléon.....	210
De Dévoluy.....	212
Notre-Dame-de-la-Salette	218

5 HET DAL VAN DE UBAYE

Barcelonnette.....	222
Le Sauze en Super Sauze.....	228
Pra-Loup.....	229
Het dal van de Ubaye	232

**6 DE DIOIS, DE BUËCH EN DE
BARONNIËS**

Die en de Diois	244
Het Pays du Buëch	254
Serres	259
Orpierre	262
Buis-les-Baronnies	265
Montbrun-les-Bains	272

**7 DE HAUTE PROVENCE EN DE
VOOR-ALPEN VAN DIGNE**

Sisteron	280
De Montagne de Lure	290
De Val de Durance	293
Forcalquier en het Pays de Banon.....	301
Digne-les-Bains.....	307
De Voor-Alpen van Digne	314
Seyne	321
De Route Napoléon.....	324

8 DE VERDON

Het Parc Naturel Régional du Verdon.....	332
Gréoux-les-Bains	348
Het Plateau de Valensole	352
Riez	356
Moustiers-Sainte-Marie	360
Het Lac de Sainte-Croix	365
Bargème	371
Castellane.....	372

**9 DE ALPEN VAN DE
MERCANTOUR**

Colmars.....	384
De Val d'Allos	388
De Val d'Entraunes	393
Entrevaux	397
Annot.....	400
Puget-Théniers.....	404
Villars-sur-Var.....	408
De Cluses de Haute Provence	410
De Gorges du Cians.....	413
Beuil	415
Valberg.....	418
De Vallée de la Tinée.....	421
Roubion	424
Roure.....	425
Isola 2000	426
Saint-Étienne-de-Tinée.....	429
Auron	432
De Route de la Bonette.....	433

Register	436
Woordenlijst	445
Kaarten en plattegronden	469

LABELS

‘Bistrots de Pays’

De Bistrots de Pays zijn etablissementen die een belangrijke rol spelen in het leven van de dorpsgemeenschappen waar ze gevestigd zijn. Ze serveren maaltijden, maar promoten ook streekproducten, bieden toeristische folders aan en organiseren dorpsfeesten en culturele evenementen. Bovendien is de Bistrot de Pays, die het hele jaar geopend is, vaak de laatste winkel van het dorp.

Bureau National des Bistrots de Pays – Couvent des Cordeliers - BP 41 - 04300 Forcalquier -

☎ 04 92 77 68 86 -

www.bistrotdepays.com.

Sites remarquables du goût

Dit label wordt toegekend aan plaatsen met een gastronomie die

is gebaseerd op kwaliteitsproducten in een interessante culturele en toeristische omgeving. Zo kan er een bezoek worden gebracht aan tuinen, musea, fabrieken en werkplaatsen en worden er proeverijen, bijzondere markten en evenementen georganiseerd.

De ‘Sites remarquables du goût’ in deze gids zijn het **Pays de Forcalquier**, dat beroemd is om de olijfolie uit Lurs, de geitenkaas uit Banon en de sterkedrank op basis van planten uit Forcalquier, en de **hoogvlakte van Valensole** met zijn lavendelhoning.

📍 Voor meer informatie, zie www.sitesremarquablesdugout.com.

Villes de terroir

De toeristenbureaus van deze stadjes hebben originele rondritten en wandelingen uitgestippeld buiten de gebaande paden (www.villes-de-terroir.com).

Wat is er te doen?

 Documentatie en adressen verkrijgbaar bij de **departementale** en **regionale toeristenbureaus** (blz. 12). Er staan ook adressen onder 'Bezichtigen' en 'Sport en Ontspanning' in de 'Adresboekjes' van de steden en bezienswaardigheden in deze gids.

BERGBEKLIMMEN

Door het oneindig gevarieerde reliëf worden de Alpen beschouwd als een ideaal klimgebied. De hoge rotsen in het **bovendal van de Ubaye**, de loodrechte wanden van de **Verdon** (Falaise de l'Escalès), de steile rotsbarrières van de **Voor-Alpen van Digne**, de bijzondere zandsteen van **Annot** en de uitlopers van de **Baronnies** (Orpierre) vormen een indrukwekkend palet van beroemde klimplekken.

Inlichtingen

De toeristen- en gidsenbureaus bieden een breed scala aan diensten.

Bureau des Guides des Écrins – La Casse - 05290 Vallouise - ☎ 04 92 23 32 29; Ailefroide - 05340 Pelvoux - ☎ 04 92 23 32 02 - www.guides-ecrins.com.

Bureau des Guides de Serre-Chevalier – Centre commercial Prélong - 05240 La-Salle-les-Alpes - ☎ 04 92 24 75 90 - www.guides-serrechevalier.com.

Bureau des Guides de l'Ubaye – 15 r. Manuel - 04400 Barcelonnette - ☎ 06 84 97 87 30 - www.guides-montagne-ubaye.com.

Bureau des Guides du Verdon – R. Grande - 04120 La Palud-sur-

Verdon - ☎ 04 92 77 30 50 - www.escalade-verdon.fr.

Bij de departementale toeristenbureaus zijn de adressen van de voornaamste klimcentra verkrijgbaar.

'Ijzeren wegen'

In het begin van de jaren tachtig van de 20ste eeuw verschenen in de Briançonnais de eerste Franse **via ferrata**, een met staalkabels, treden en stijgijsers uitgezet parcours langs een rotswand.

In deze gids worden enkele goed behaakte routes genoemd, waar het niet nodig is de techniek van het abseilen en klimmen te beheersen. Er bestaan echter verschillende niveaus; sommige via ferrata zijn beslist af te raden voor jonge kinderen en mensen met weinig uithoudingsvermogen. Voor iedereen die niet vertrouwd is met de elementaire veiligheidsregels in de bergen, is het absoluut noodzakelijk een gids in te schakelen of met een groep mee te gaan.

Het Comité Départemental du Tourisme des **Hautes-Alpes** geeft de gids *Via ferrata* uit.

Bureau des Guides de Briançon – Parc Chancel - 05100 Briançon - ☎ 04 92 20 15 73 - www.guides-briancon.fr. Gidsen voor de via ferrata van het **Croix de Toulouse**, met een hoogteverschil van 400 m, ongeveer 4 uur heen en terug. Vertrek vanaf de place du Champ-de-Mars, in de richting van het Fort des Salettes. Deze via ferrata biedt een schitterend uitzicht op het oude centrum van Briançon en de versterkingen rondom.

CANYONING

De regio die in deze gids wordt beschreven, telt de meeste canyons van heel Frankrijk. Geoefende canyoneers hebben dus keus te over in het **dal van de Ubaye**, vooral tussen Les Thuiles en Le Lauzet (ravijn van Sauze), en de **da-len van de bovenloop van de Var** en de **Cians**, zonder natuurlijk de **Verdon** te vergeten, waar kenners verrukt zijn van het majestueuze Ravin du Four bij Beauvezer.

Tot de gemakkelijk toegankelijke canyons voor beginners behoren de Vallon du Fournel in de **Briançonnais** en de Vallon du Pas de la Tour in het dal van de **Ubaye**.

Hoe?

Het is absoluut noodzakelijk canyoning te beoefenen met een instructeur die verstand heeft van de rivier en de lokale weersomstandigheden kent. Het **gidsenbureau** beschikt over gediplomeerde instructeurs en geeft graag advies op basis van jarenlange ervaring.

📍 Voor de gegevens van de gidsenbureaus: zie 'Bergbeklimmen', blz. 17.

Wanneer?

De beste periode voor canyoning is de zomer, als de temperatuur van het water draaglijk is en de bergstromen een gemiddeld debiet hebben. De tocht hangt altijd van het weer af, want als er stroomopwaarts onweer wordt voorspeld, is dat bepalend voor de doorgang van sommige *clues* (smalle kloven) en de toestand van de waterbekkens. Het is van belang 's morgens vroeg te vertrekken om eventuele tegenslagen op te vangen en het parcours te kunnen verleggen, want een klein incident kan grote gevolgen hebben in de bijzondere omgeving van een canyon. Bovendien worden zo de onweersbuien vermeden die vooral 's middags losbarsten.

Documentatie

Conseil Général des Alpes-Maritimes – Direction de l'Écologie et du Développement durable - service des Randonnées - BP 3007 - 06201 Nice Cedex 3 - ☎ 04 97 18 60 00. Deze instantie geeft de gids *Randoxygène* uit, met informatie over de clues en canyons: de beste plekken, tips en aanbevelingen. Gratis te verkrijgen per post of op de site **www.cg06.fr** (rubriek 'Découverte sportive').

Het **Comité Départemental du Tourisme des Alpes-de-Haute-Provence** publiceert de brochure *Canyoning, escalade, via ferrata*.

EZELTOCHTEN

In veel boerderijen in de **Haute Provence** stelt een ezeldrijver het dier en het materiaal beschikbaar en geeft de nodige aanwijzingen.

Fédération Nationale Ânes et Randonnées – ☎ 06 33 97 91 54 - www.ane-et-rando.com. Hier is een lijst verkrijgbaar met de adressen van organisaties die ezeltochten in heel Frankrijk aanbieden.

FIETSTOERISME

Toerfietsen

De **Route des Cols** (Lautaret, Granon, Izoard, Vars en Montgenèvre), beroemd geworden door de Tour de France, kent heel wat volgelingen. Maar er zijn ook talloze routes die minder zwaar zijn.

Hautes-Alpes

Dit departement biedt **17 'itinéraires partagés'** (gedeelde routes). Alle wegen zijn bijzonder geschikt om te fietsen en langs de route hebben veel hotels hun aanbod op de wielrenners afgestemd.

Het Comité Départemental du Tourisme des Hautes-Alpes publiceert de kaart *Cyclo et VTT*, waarop deze routes staan aangegeven.

📍 **Goed om te weten** – In juli zijn de Cols de Pommerol/Fromagère,

WAT IS ER TE DOEN?

de Lebraut, du Noyer, du Galibier en d'Izoard een week lang uitsluitend bestemd voor wielrenners, elke bergpas om de beurt één dag lang.

Alpes-de-Haute-Provence

Dit departement biedt vier 'itinéraires aménagés' (aangelegde routes). Drie ervan voeren door de schitterende omgeving van de Luberon, langs de Verdon, en door het gebied rond Forcalquier en de Montagne de Lure. De vierde is bestemd voor wielrenners die niet bang zijn voor de zware bergpassen in het dal van de Ubaye. Als ze alle zeven toppen hebben gehaald, krijgen ze een **getuigschrift** op vertoon van de kaart die ze op elke top door de 'officials' hebben laten afstempelen (blz. 227).

De website van het Comité Départemental du Tourisme des Alpes-de-Haute-Provence, www.alpes-haute-provence.com, bevat de rubriek 'Rouler à VTT et à vélo' met informatie over deze routes en de zeven **bases d'accueil** van de FFC en de FFCT, waar wielrenners en mountainbikers worden ontvangen (zie 'Mountainbiken' hierna).

Inlichtingen

Comité Départemental de Cyclotourisme des Alpes-de-Haute-Provence

Manent - av. G.-Pompidou - 04000 Digne-les-Bains - ☎ 06 03 45 42 92.

Comité Départemental de Cyclotourisme des Hautes-Alpes

– 4 bis r. de la Chapelle -

05000 Gap - ☎ 04 92 53 43 33.

Comité Départemental de Cyclotourisme du Var

– L'Hélianthe - Maison Départementale des Sports - r. Émile-Ollivier - 83000 Toulon - ☎ 06 63 85 02 52 - www.cyclotourisme83-ffct.org.

Mountainbiken

Sommige skioorden stellen de skiliften beschikbaar voor mountainbikers, zodat ze via de loipes en zelfs de skipistes naar beneden kunnen.

Zowel in de Hautes-Alpes als in de Alpes-de-Haute-Provence bieden veel plaatsen voorzieningen voor mountainbikers. Sommige dragen het **label VTT/FFC** van de Fédération Française de Cyclisme: Val d'Allos, Serre-Ponçon/Durance, Pays du Buëch, Embrunais/Savinois, Champsaur, Pays des Écrins, Val du Mercantour, Vallée de l'Ubaye, Digne-les-Bains/Pays Dignois, Verdon des collines.

Voor meer informatie, zie

www.ffc.fr.

📞 **Goed om te weten** – Het Conseil général des Alpes-Maritimes geeft de gids *Rando VTT* uit.

Les Chemins du Soleil – Dit is de 'grote oversteek van de Voor-Alpen', een netwerk van 1000 km aan mountainbikeroutes die door worden zijn aangegeven en van Valence via Sisteron en Castellane naar Nice lopen. Voor meer informatie, zie www.chemins-du-soleil.com.

KUUROORDEN

De Zuidelijke Franse Alpen tellen twee kuuroorden die volop in ontwikkeling zijn: **Digne-les-Bains** en **Gréoux-les-Bains**, die al sinds de Romeinse tijd bekendstaan om hun geneeskrachtige bronnen. In Digne-les-Bains worden luchtweg-aandoeningen, KNO-problemen en reuma behandeld, en in Gréoux-les-Bains reuma, ongevallenletsel en longziekten.

Twee andere kuuroorden kennen nu weer de bloei van enkele tientallen jaren geleden: **Montbrun-les-Bains** en **Le Monétier-les-Bains**.

Conseil National des Exploitants

Thermaux – 1 r. Cels - 75014 Parijs - ☎ 01 53 91 05 77 -

www.medecinethermale.fr.

Chaîne Thermale du Soleil/ Maison du Thermalisme

– 32 av. de l'Opéra - 75002 Parijs -

☎ 01 44 71 37 37 of 0 800 050 532

(gratis nummer) - www.chainethermale.fr.

meer adressen

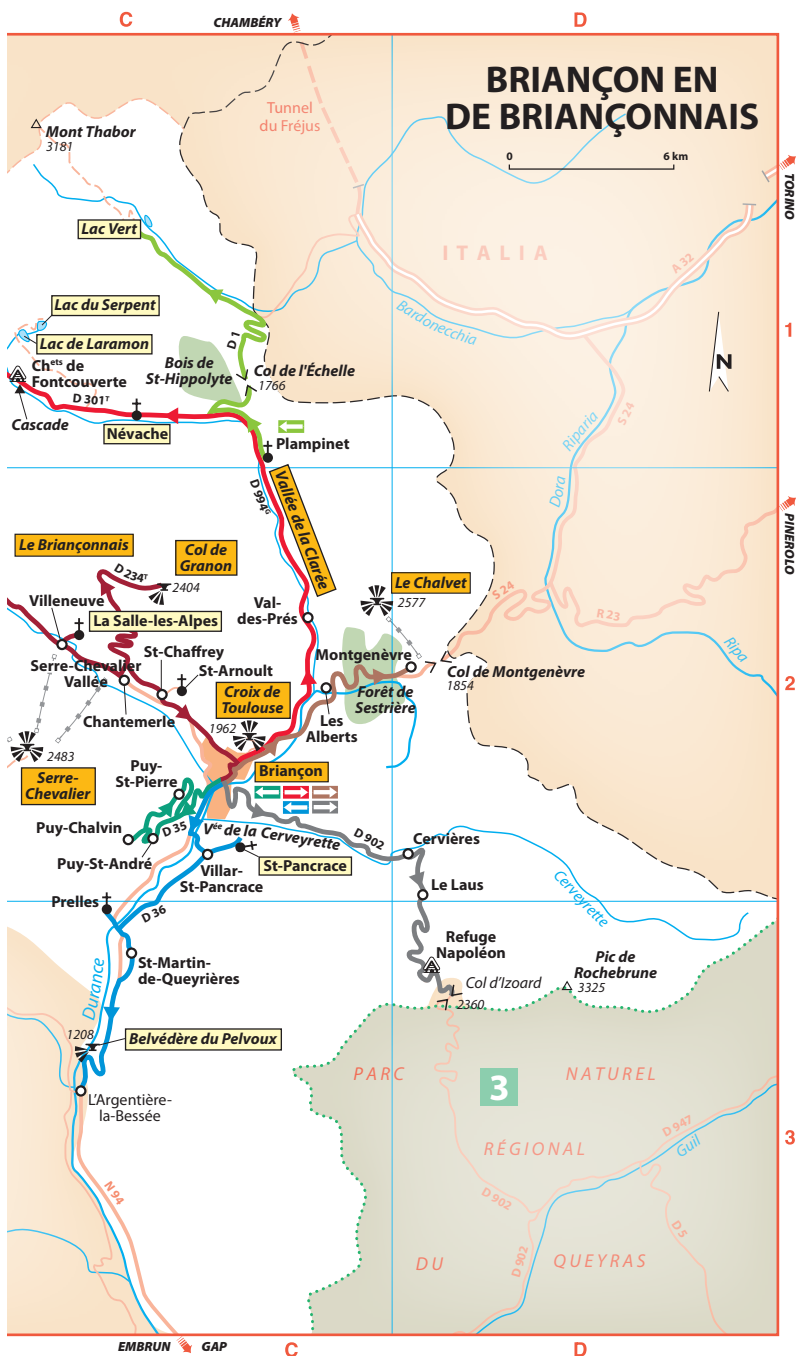
Briançon en de Briançonnais **1**

Michelinkaart 334 – Hautes-Alpes (05)

BRIANÇON★★ EN RONDRIT	88
DE BRIANÇONNAIS★★ EN RONDRITTEN	98
SERRE-CHEVALIER VALLÉE	102
28 km ten noordwesten van Briançon	
DE COL DU LAUTARET★★ EN RONDRIT	108
11 km ten westen van de Col du Lautaret	
LA GRAVE★★	110
12 km ten noordoosten van Briançon	
MONTGENÈVRE EN RONDRIT	114
Ten noorden van Briançon	
DE VALLÉE DE LA CLARÉE★★ EN RONDRITTEN	117

BRIANÇON EN DE BRIANÇONNAIS

Briançon

11.604 inwoners – Hautes-Alpes (05)

ADRESBOEKJE: BLZ. 95

INLICHTINGEN

Toeristenbureau – 1 pl. du Temple - 05105 Briançon - ☎ 04 92 21 08 50 - www.briancon.com – juli-aug. 9.00-19.00 u, sept.-juni 9.00-12.00, 14.00-18.00 u; zo 10.15-12.15, 14.30-17.00 u; feestdagen 10.30-12.00, 14.30-16.30 u.

Service du Patrimoine – Porte Pignerol - 05100 Briançon - ☎ 04 92 20 29 49 - www.ville-briancon.fr. Deze instantie stelt gratis een halfjaarlijks programma van de rondleidingen die zij organiseert ter beschikking: 'Laissez-vous conter Briançon' (te downloaden op www.briancon.com).

Stadswandelingen – ☎ 04 92 20 29 49 - www.ville-briancon.fr – juli-aug.: 9.30-12.30, 14.00-18.00 u; sept.-juni: dag. behalve za, zo 9.30-12.00, 14.00-17.30 u; ma 9.00-12.00 u. Briançon, dat het label Ville d'Art et d'Histoire heeft, biedt stadswandelingen (2 uur) aan, onder leiding van door het Franse ministerie van Cultuur erkende gidsen - € 6 (tot 12 jaar € 5,50).

LIGGING

Regiokaart C2 (blz. 86-87) – *Michelin*kaart 334 H3. De D1091 komt van de Col du Lautaret, en de N94 uit Gap. Volg de borden 'Briançon, Vauban, Dauphin, Pignerol en Embrun' naar de oude stad, die u te voet binnen gaat via de Porte Dauphine of de Porte Pignerol.

PARKEREN

Er is een parkeerterrein op de Champ-de-Mars.

AANRADERS

De Cité Vauban met zijn sfeervolle straatjes, fort en weergang die een fraai uitzicht biedt op de stad en de omringende bergen; deze laatste zijn ook zichtbaar vanaf de achterkant van de Collégiale Notre-Dame; nog hoger en nog mooier is het vergezicht vanaf het Croix de Toulouse.

PLANNING

Ongeveer 2 uur voor de bezichtiging van de Cité Vauban.

MET KINDEREN

Het Maison du Parc National des Écrins; het recreatieterrein van de stad (zie 'Sport en ontspanning' in het 'Adresboekje' van Briançon).

Briançon, ideaal gelegen op het kruispunt van de vijf dalen van de Briançonnais en onder de Col de Montgenèvre die naar Italië leidt, wordt van oudsher fel begeerd: vroeger door soldaten en nu, vreedzamer, door toeristen en skiërs, die vanaf het centrum rechtstreeks toegang hebben tot de pistes van Serre-Chevalier. Weg van alle drukte ziet de Cité Vauban, omringd door versterkingen die op de Werelderfgoedlijst van Unesco staan, er nog steeds uit als een mooi middeleeuws dorp met een doolhof van smalle steegjes en fraaie tuintjes op een hoogte van 1326 m.

Wandelen Plattegronden (blz. 90)

★★ CITÉ VAUBAN Plattegrond II

👉 *Rondwandeling aangegeven in groen op plattegrond II (blz. 90) – Ong. 2 uur.*

👤 **Goed om te weten** – De straatnaamborden verklaren de namen en bij de voornaamste gebouwen en plekken bevinden zich informatieborden.

Twee straten vormen de hoofdassen van de Cité Vauban: de Grande-Gargouille en de Petite-Gargouille, die hun naam danken aan het water van een goot in het midden, die vroeger was bestemd voor de brandbestrijding.

Porte Pignerol (18de eeuw)

Op de eerste poort, die in de 19de eeuw werd herbouwd, herinnert een inscriptie aan het beleg van 1815. Achter de 'kortegaard van D'Artagnan' (D) liggen zelfstandige verdedigingswerken: ophaalbrug, valhek, tweede poort. In het gebouw rechts van de poort is de Service du Patrimoine gevestigd.

Neem de straat links omhoog.

★ Bovenste weergang

Deze weergang steekt boven de daken van de Cité Vauban uit en is dankzij de veiligheidsvoorzieningen nu weer toegankelijk. Onder de weergang staat een rustiek torentje met de klok van **Son-de-Serre** die als alarmbel diende.

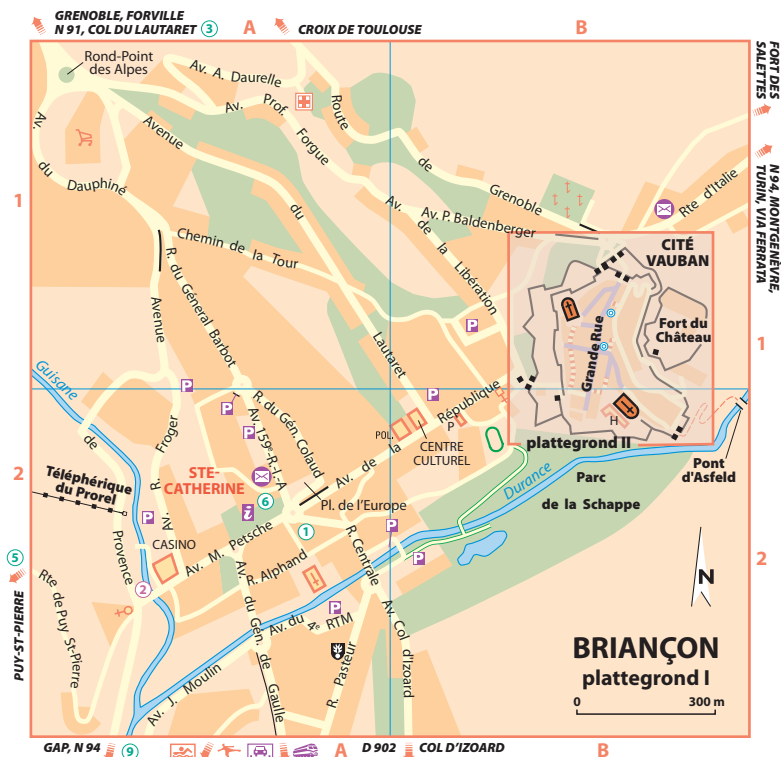
Volg de rue Haute-de-Castres tot de rue Aspirant-Jan in de richting van de Pont d'Asfeld en de ingang van het fort.

Fort du Château – 📞 04 92 20 29 49 - juli-aug.: vraag inlichtingen bij de Club du Vieux Manoir (📞 04 92 21 36 46 - www.clubduvieuxmanoir.fr/); mei-juni en okt.: rondleiding (1.30-2 uur) door gidsen van de Service du Patrimoine - € 6 (tot 12 jaar € 5,50) of de Club du Vieux Manoir.

EEN ONNEEMBARE VESTING

Het versterken van de rots boven de **Durance** leek wel het favoriete tijdverdrijf van de Kelten en de Romeinen, de mensen uit de middeleeuwen, de Lesdiguières in 1590, en honderd jaar later de bewoners in hun strijd tegen de Barbets, krijgslustige protestanten. Na de brand van 1692, toen Frankrijk en Savoie tegen elkaar vochten, gaf Lodewijk XIV **Vauban** opdracht tot de herbouw van de versterkingen (zie *Mont-Dauphin*, blz. 172). De beroemde ingenieur begon met het dikker maken van de courtines, het aanbrengen van muuropeningen, het aanvullen van ophogingen en de bouw van de Porte Pignerol en het Front d'Embrun. In 1700 kwam Vauban de voortgang van de werkzaamheden inspecteren. Omdat hij versteld stond van de moeilijkheden door de hoge bergen rondom, kwam hij met het plan van een gordel van forten (Têtes, Dauphin, Salettes, Randouillet), waarvan de bouw rond 1730 werd voltooid. Tijdens datzelfde bezoek besloot hij de stad weer een parochiekerk te geven: de Collégiale Notre-Dame. De door Vauban bedachte gordel van forten werd in 1875 aangevuld met de vestingwerken op de toppen van de Infernet, de Janus en de Gondrans. Na Waterloo omsingelde een Oostenrijks-Sardijns leger van augustus tot en met november 1815 tevergeefs Briançon, dat door 70 kanonniërs, 500 infanteristen en generaal Éberlé werd verdedigd onder het motto: 'Kleine stad, grote faam'.

BRIANÇON EN DE BRIANÇONNAIS

OVERNACHTEN

- Chaussée (Hôtel La).....①
- Ibis (Hôtel).....③
- Maison de Catherine (Hôtel La).....⑤
- Parc Hôtel.....⑥
- Riolette (Chambre d'hôte La).....⑨

UIT ETEN

- Péché Gourmand (Le)....②
- Rustique (Le).....④

Kortegaard van D'Artagnan..... D

BRIANÇON EN UNESCO

Van de 150 locaties waarop Vauban zijn stempel heeft gedrukt, is Briançon een van de indrukwekkendste. Het is dan ook niet vreemd dat Briançon behoort tot de **twalf vestingwerken** van Vauban, waaronder Mont-Dauphin (blz. 169), die sinds juli 2008 op de Werelderfgoedlijst van Unesco staan. www.sites-vauban.org.

Vlakbij staat een **oriëntatietafel** met de namen van de bergtoppen in alle windrichtingen.

Vervolg de weg om weer af te dalen naar de stad.

Vanaf het terras van de **Porte de la Durance** ontvouwt zich een mooi **uitzicht**★ op de rivier beneden. Op 56 m hoogte wordt dit ravijn overspannen door een brugboog van 40 m, de **Pont d'Asfeld**★ (**Plattegrond I B2**) die Briançon met het Fort des Têtes en het Fort du Randouillet verbindt.

Loop verder door de rue du Pont-d'Asfeld.

Nu volgt de religieuze wijk. De mooie, gerestaureerde klokkentoren van de **Chapelle des Pénitents** tekent zich tegen de horizon af, maar de rest van het gebouw werd in 1988 door een brand beschadigd. De verderop gelegen **Chapelle des Récollets** is niet te bezichtigen.

Sla links af naar de Grande-Gargouille.

★ Grande-Gargouille (of Grande Rue)

Als u omhoogloopt is rechts, onder een gewelf, de **Fontaine des Soupirs** te zien, genoemd naar de zuchten die twee kooplieden slaakten toen zij na een proces voor de kosten van de fontein moesten opdraaien. Tegenover nr. 37 heeft het **Maison Payan** een mooie voorgevel die in 1692 werd herbouwd en is versierd met twee engelen rond Johannes en een blazoën met het wapen van de eigenaar, Jean Prat. Op nr. 13 staat het merkwaardige **Maison des Têtes**, waarop de heer des huizes in het begin van de 20ste eeuw zijn familie in klederdracht liet afbeelden.

Loop weer naar beneden door de Grande-Gargouille.

Place d'Armes

De vrolijk gekleurde gevels en de caféterrassen, met daarboven twee **zonnewijzers**, geven dit plein een Provençaalse sfeer. In het midden had Vauban een waterput laten graven om de blokkade van 1815 te overleven. Het ronde putgebouwtje, dat in 1858 werd verwoest, is exact nagebouwd, net als het afdak dat de soldaten van de kortegaard op het plein vroeger beschutting bood.

Linksonder leidt een straat naar de **Église des Cordeliers** met fresco's uit de 15de-17de eeuw (*alleen te bezichtigen tijdens rondleidingen*).

Ga terug naar de Grande-Gargouille.

In het huis op **nr. 64** werd Pius VI in juni 1799 gevangen gehouden door het Directoire, dat het land tijdens een deel van de Franse Revolutie regeerde. Het fraaie portaal uit 1714 heeft een fronton met het blazoën van de paus.

Loop naar de place du Médecin-Gén.-Blanchard.

Maison du Parc National des Écrins

Pl. Médecin-Gén.-Blanchard - ☎ 04 92 21 42 15/08 49 - ♿ - juli-aug.: 10.00-12.00, 15.00-19.00 u; sept.-juni: dag. behalve za, zo, feestdagen 14.00-18.00 u - gratis.

 Dit gebouw is een geslaagde combinatie van een militair hospitaal uit de 18de eeuw en een moderne glaskoepel waardoor het licht zich verspreidt.

P PARKEREN

Parkeermogelijkheden rechts voor de klim naar de burcht of bij de rivier.

C PLANNING

Een halve dag voor bezichtiging en klim naar de Sommet Bucher.

👤 MET KINDEREN

Fort Queyras en Espace Géologique.

Fort Queyras ligt verbazingwekkend hoog op een top van een massieve rotspunt die de entree van het dal van de Guil verspert waardoor er maar een heel nauwe doorgang is. Het is zonder meer de meest fotogenieke plek van de Queyras! Hier heeft regisseur Philippe de Broca dan ook zijn film 'Le Bossu' opgenomen, naar de roman van Paul Féval met Daniel Auteuil als ridder Lagardère en Fabrice Luchini als prins Philippe de Gonzague, die werd uitgedaagd met de woorden 'Als je niet naar Lagardère komt, komt Lagardère naar jou!'.

Wandelen

★ Fort Queyras

Zie 'ABC van de architectuur', blz. 78. ☎ 04 92 21 98 58 - www.fortqueyras.com - juli-aug.: 9.00-19.00 u; mei-juni en sept.-okt.: 10.30-17.30 u - rondleiding juli-aug. Vraag naar tarieven. Het parcours wordt aangegeven, gratis plattegrond bij de balie van het fort.

Over de oorsprong van het fort is niets bekend. Het werd ergens in de middeleeuwen gebouwd om de streek te beschermen tegen roofbendes. In de loop van de tijd is het vaak herbouwd. In 1310 en 1334 zijn er grote feesten gehouden voor de troonopvolgers Jean II en Humbert, maar waren er ook processen tegen vrouwen die van hekserij werden beschuldigd. De protestant Lesdiguières overmeesterde het fort in 1587, waarna het bijna geheel in verval raakte. Toen in 1690 de manschappen van de hertog van Savoie de grenspost bedreigden, nam het belang van de locatie weer toe. De troepen werden twee jaar later teruggedrongen dankzij de weerstand van het garnizoen, maar de prijs was wel een krijgslist die het dorp in de as legde. Een paar maanden later werd **Vauban** gestuurd die ter plekke een en ander inspecteerde en fortificaties bouwde. Hij kwam terug in 1700 en voorzag het fort van escarpe, slotgracht en lunet, zijn favoriete elementen van vestingbouw. Hij ontwierp een naar voren geplaatste observatiepost, wat de komst van de vijand vertraagde en Mont-Dauphin en Briançon de gelegenheid gaf zich te bewapenen bij een mogelijke aanval. Het garnizoen van de Zonnekoning heeft de bevolking wel behoorlijk op stang gejaagd toen ze de tijd moesten doorkomen tot de hertog van Savoie in 1692 weer toesloeg, zoals blijkt uit de gemeentearchieven die worden bewaard in de **Armoire aux Huit-Serrures** (kast met acht sloten) in het gemeentehuis van Ville-Vieille. Door de sobere leefomstandigheden en het strenge klimaat werd het hun overigens vergeven. In 1967 kwam het fort in particuliere handen.

👤 Na de ophaalbrug treedt men een onoverzichtelijk doolhof binnen van doorgangen, trappen, kazematten en bastions waarvan de bouw en herbouw tot in de 19de eeuw doorgingen, dus volg de aangegeven looproute, dan verdwaalt u niet (*gratis plattegrond bij de balie van het fort*).

De **donjon**, waar in het hoogseizoen exposities worden gehouden, biedt een schitterend uitzicht op het dal van de Guil.

CHÂTEAU-QUEYRAS

★ Espace Géologique

Ga ter hoogte van de kerk linksaf. Laat de auto bij de rivier staan en loop verder onder de poort door. ☎ 04 92 46 88 20 - www.pnr-queyras.fr - juli-aug.: 10.00-12.00, 14.00-18.00 u - gesl. za - € 3,50 (tot 16 jaar € 2,50) - 'La Clé', combinatiekaartje met de drie educatieve ruimtes van het park € 7 (tot 16 jaar € 4).

👤 In de oude crypte wordt het ontstaan van de Alpen uitgelegd aan de hand van interactieve zuilen. Dankzij deze voortreffelijke inleiding, gemaakt door het Parc Naturel Régional du Queyras, krijgt men enig idee van de vele geologische verschijnselen in de streek. Door keien tegen elkaar te slaan komt een geur vrij van 170 miljoen jaar geleden die doet denken aan bloemenwater dat een tijd in een vaas heeft gestaan.

In de omgeving Regiokaart (blz. 154-155)

★ Sommet Bucher B2

▶ 11 km ten zuiden van Château-Queyras – Ongeveer 1 uur heen en terug. De kronkelweg in de schaduw biedt leuke doorkijkjes op Château-Queyras. Klim op het eind naar de oriëntatietafels aan weerszijden van een militair gebouw, waarvandaan zich een prachtig **vergezicht** ontvouwt naar de Montviso en Saint-Véran oostwaarts, de Pic de la Font Sancte in het zuiden, het Massif Pelvoux-Écrins westwaarts en de Pic de Rochebrune in het noorden.

Rondritten Regiokaart (blz. 154-155)

★★ DE ROUTE DE SAINT-VÉRAN BC2

▶ Rondrit aangegeven in donkerrood op de regiokaart – 15 km van Château-Queyras naar Saint-Véran - Ongeveer een halfuur. Verlaat Château-Queyras via de D947 naar het oosten. Blz. 157.

DE HAUT QUEYRAS B2/C1

▶ Rit aangegeven in bruin op de regiokaart – 30 km van Château-Queyras naar de belvédères van de Montviso – Ongeveer 1 uur. Blz. 160.

DE VALLEE D'ARVIEUX EN DE ROUTE DU ★★ COL D'IZOARD B1-2

▶ Rit aangegeven in grijs op de regiokaart – 22 km van Château-Queyras naar de Col d'Izoard. Ongeveer 2.15 uur. Blz. 161.

🗺️ CHÂTEAU-QUEYRAS: ADRESBOEKJE

VERVOER

In het hoogseizoen rijdt een pendeldienst (tegen betaling) tussen de dorpen (Château-Queyras-La Monta-L'Échalp). De bus is gratis op vertoon van de *carte d'hôte*.

SPORT EN ONTSPANNING

Wandelen

Natuurpad langs kogelbloemen vanuit Ville-Vieille, eventueel met extra lus via de Pierre Fiche (menhir) naar Meyries en weer afdalen

naar Château-Queyras (gidsje te koop bij het toeristenbureau). Er zijn meer wandelroutes, ook die in verbinding staan met de GR5 en de GR58.

Mountainbiken

Er zijn talloze rondritten in de omgeving (vraag inlichtingen). Routebeschrijvingen verkrijgbaar bij het toeristenbureau.

EVENEMENT

Fort-Queyras in de middeleeuwen – *Fort Queyras - inlichtingen bij het toeristenbureau.* Duik een weekend in augustus in middeleeuwse sferen met krijgsgerechten, folklore en, niet onbelangrijk, de kroeg! Het geheel wordt luister bijgezet door de groep 'Les Voyageurs du Temps'.

Saint-Véran

270 inwoners – Hautes-Alpes (05)

ADRESBOEKJE: BLZ. 181

i INLICHTINGEN

Toeristenbureau – 05350 Saint-Véran - ☎ 04 92 45 82 21 - www.saint-veran-queyras.com of www.queyras-montagne.com - juli-aug.: 9.00-12.00, 14.30-18.30 u; sept.-juni vraag inlichtingen.

► LIGGING

Regiokaart C2 (blz. 154-155) – *Michelin*kaart 334 J4. Neem 2,5 km na Château-Queyras de D5 naar de voet van Saint-Véran 11 km verderop. De huizen staan in een licht glooiende weide diep in de Queyras. Het bijzonder zonnige gebied is makkelijk om te skiën en staat in verbinding met het ski-gebied in Molines.

P PARKEREN

In de zomer verboden voor auto's, behalve voor vakantiegangers. Bij binnenkomst van het dorp is een betaalde parkeerplaats.

🕒 PLANNING

Ongeveer 3 uur voor het dorp en het Musée du Soum.

👤 MET KINDEREN

Musée du Soum.

GROENE DUIVELS

Zo heetten de mijnwerkers die onder het grijs-groene stof uit de mijnen kwamen. Nog in de Tweede Wereldoorlog werkten zij in dit harde klimaat. Hun leefomstandigheden waren meedogenloos en het loon erg karig.

Een straat in Saint-Véran

G. Labriet / Photononstop

De hoogte in! Want uiteraard is Saint-Véran 'de hoogste gemeente waar het brood van God wordt gegeten', zoals een van de vijftien zonnewijzers vermeldt. Maar de plaats is meer dan alleen maar een bezienswaardigheid. Dat er op een hoogte van 2040 m mensen leven is een fascinerend gegeven. Het is zaak die mensen te ontmoeten om hun leven te begrijpen voordat het hele dorp met de bijzondere chalets van opgestapelde boomstammen en rijen balkons een openluchtmuseum wordt.

3

Wandelen

★★ Oude dorp

Dit geheel van hout en steen gebouwde dorp is een van de mooiste van Frankrijk. Lopen is hier het devies, dus wandel in de hoofdstraat omhoog naar het centrale plein, de kerk en het toeristenbureau.

De **chalets** liggen pal op het zuiden in een rij van 1 km. Voor de voorraadzolders zijn open ruimtes waar het graan wordt opgeslagen. Omdat het er luchtig is, kan het graan rustig in een constante omgevingstemperatuur rijpen. De wijken Les Fontettes, Les Forannes, Le Châtelet, La Ville, Pierre-Belle en Le Villard liggen geïsoleerd van elkaar en zijn daardoor beschermd tegen brand. Allemaal hebben ze een houten fontein, een passiekruis (zie de Queyras, blz. 159) en een broodoven. In de oven van Les Forannes is een tentoonstelling ingericht over de oude kopermijn, in die van La Ville over een oude brandspuit.

Kerk

De kerk met kerkhof eromheen werd in de 17de eeuw gebouwd. Twee heel oude en vermoeide leeuwen uit een vroegere kerk houden de wacht. De linker – vriendelijk of meedogenloos? – houdt een kind vast tussen zijn poten. Het interieur verrast door de totaal onverwachte grootte van het schip waarin een schitterend **barokretabel**★ prijkt met duidelijke Italiaanse invloeden.